

Dosarul nr. 2ra-456/19

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud.: S. Osoianu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Gheorghe Jordan, reprezentat de avocatul Dorin Podlisnic,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Avram împotriva lui Gheorghe Jordan, intervenienți accesorii Vera Jordan, Primăria comunei Lozova și Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor în folosirea dreptului de proprietate, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să efectueze rectificările necesare în registrul bunurilor imobile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Mihail Avram și s-a menținut hotărârea din 05 februarie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 19 mai 2014, Mihail Avram, reprezentat de avocatul Constantin Vornicescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Jordan cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor în folosirea dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că prin decizia nr. 20.9 din 20 septembrie 1992 a Primăriei comunei Lozova, i-a fost atribuit în proprietate privată lotul de teren cu suprafața de 0,0748 ha, ulterior, în baza deciziei menționate supra, la 17 mai 2012, i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Mihail Avram a menționat că de mult timp între acesta și familia Jordan, vecinii săi, au apărut conflicte cu privire la delimitarea hotarelor terenurilor, ultimii fiind proprietari după decesul lui Gheorghe Nicolaescu.

Mai mult, reclamantul a specificat că s-a adresat cu o cerere Primăriei comunei Lozova pentru a verifica legalitatea construcțiilor pe hotar între vecini, iar prin actul

de constatare din 10 aprilie 2012, comisia deplasată la fața locului a confirmat că ultimul nu a încălcat hotarul de vecinătate cu Gheorghe Jordan.

Reclamantul Mihail Avram a mai relatat că vecinul Gheorghe Jordan în lipsa acordului său a construit o porțiune de gard în fața gardului său, fapt ce îi creează obstacole de acces la folosirea terenului, ce-i aparține cu drept de proprietate.

Totodată, reclamantul a invocat că din cauza acțiunilor vecinului Gheorghe Jordan, îi este încălcată demnitatea, fiind pus într-o situație incomodă în fața consătenilor, iar din cauza că porțiunea de gard este la stradă, permanent este în situație de stres.

Pentru motivele evocate, Mihail Avram a solicitat obligarea pârâtului să înlăture obstacolele în folosirea dreptului său de proprietate, prin strămutarea porțiunii de gard construit nelegitim, repararea prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de stat și cheltuielile pentru asistența juridică.

Ulterior, reclamantul a înaintat cerere suplimentară, prin care a solicitat anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 8022310314 din 15 noiembrie 2012, eliberat pârâtului Gheorghe Jordan și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să efectueze rectificările corespunzătoare în registrul bunurilor imobile.

În motivarea cererii suplimentare, Mihail Avram a invocat că de la Primăria comunei Lozova a primit informație despre eroarea comisă în timpul măsurărilor terenului aflat în proprietatea lui Gheorghe Jordan, astfel, urmează a fi anulat titlul menționat, cu întocmirea lui conform realității hotarelor.

Prin încheierea protocolară din 21 martie 2016 a Judecătorei Strășeni, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Primăria comunei Lozova și Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni.

Prin hotărârea din 05 februarie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, acțiunea formulată de Mihail Avram s-a admis parțial.

S-a obligat Gheorghe Jordan să înlăture obstacolele în folosirea dreptului de proprietate al reclamantului, prin strămutarea porțiunii de gard construit nelegitim.

S-a dispus încasarea din contul lui Gheorghe Jordan în beneficiul lui Mihail Avram, a prejudiciului moral în sumă de 1000 lei.

S-a dispus încasarea din contul lui Gheorghe Jordan în beneficiul lui Mihail Avram, a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 200 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 6700 lei. În rest, acțiunea s-a respins.

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a constatat că prin actul de constatare anexat la materialele dosarului din 16 iulie 2015, s-a stabilit că lui Mihail Avram, juridic și fizic îi este limitat accesul la hotarul său de către Gheorghe Jordan și Vera Jordan. Mai mult, situația fiind confirmată și de reprezentantul pârâtului, prin prezentarea planului situației de facto cu măsurările din 15 iulie 2017. Referitor la cerința cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Gheorghe Jordan, instanța de fond a menționat că este nemotivată, or, la materialele dosarului nu au fost prezentate acte ce ar confirma că titlul a fost eliberat greșit.

Împotriva acestui act judecătoresc, la 09 februarie 2018, Gheorghe Jordan, reprezentat de avocatul Dorin Podlisnic, a declarat apel, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe (vol. I, f.d. 194). În apărare, Mihail Avram, reprezentat de avocatul Constantin Vornicescu a formulat o referință, solicitând respingerea cererii acestuia (vol. I, f.d. 216).

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Mihail Avram și s-a menținut hotărârea din 05 februarie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a constatat că instanța de fond a acordat o apreciere efectivă și deplină circumstanțelor speței, aplicând corect normele de drept material.

La 18 decembrie 2018, Gheorghe Jordan, reprezentat de avocatul Dorin Podlisnic, a declarat recurs nemotivat împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 05 februarie 2018 a primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Ulterior, la 26 decembrie 2018, a prezentat recursul motivat.

În motivarea recursului, Gheorghe Jordan a invocat că a avut loc încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural ce cad sub incidența art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Totodată, a indicat că instanța a interpretat în mod eronat legea și a examinat probele invocate, în mod subiectiv.

Prin urmare, recurentul a manifestat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și a deciziei instanței de apel, considerându-le neîntemeiate și posibile casării.

La 11 februarie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs lui Avram Mihail, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d. vol. II, f.d. 60).

Ulterior, la 27 februarie 2019, Mihail Avram, reprezentat de avocatul Constantin Vornicescu a depus referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea cererii de recurs.

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. La fel, instanța de judecată nu a identificat faptul că recursul a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile articolului 430 din Codul de procedură civilă, cu privire la subiecții abilitați cu dreptul de a depune recurs.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit. Această limită temporală este esențială pentru a asigura buna administrare a justiției și, în special, principiul securității juridice (a se vedea Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31).

La 12 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces, copia deciziei recurate (vol. I, f.d. 237), iar la 13 decembrie 2018, decizia a

fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la compartimentul „Curtea de Apel Chișinău”, „Hotărârile instanței”. Totuși, dovadă primirii adecvate a actului contestat nu există la materialele cauzei.

Prin urmare, completul de admisibilitate a considerat că cererea de recurs depusă la 18 decembrie 2018 se încadrează în termenul prevăzut supra.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 13 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond (vol. II, f.d. 33).

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referința au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. În realitate, opiniile lor vizează aspecte juridice tehnice care nu implică nicio revizuire a faptelor care ar putea necesita o audiere publică (a se vedea Mutu și Pachstein vs Elveția, 2 octombrie 2018, parag. 187). Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare pe motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, rezultă că, la 19 mai 2014, Mihail Avram, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Jardan, care a fost ulterior completată prin cerere suplimentară. Așadar, reclamantul a solicitat obligarea înlăturării obstacolelor în folosirea dreptului de proprietate, prin strămutarea porțiunii de gard construit nelegitim, repararea prejudiciului moral în sumă de 10000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată, anularea titlului de autentificare a deținătorului de teren nr. 8022310314 din 15 noiembrie 2012, eliberat pârâtului Gheorghe Jardan și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să efectueze rectificările corespunzătoare în registrul bunurilor imobile (vol. I, f.d. 1, 74).

Prin hotărârea din 05 februarie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, acțiunea formulată de Mihail Avram s-a admis parțial (vol, I, f.d. 187, 191-193).

La 09 februarie 2018, Gheorghe Jordan, reprezentat de avocatul Dorin Podlisnic, a declarat apel, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe (vol. I, f.d. 194).

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Mihail Avram și s-a menținut hotărârea din 05 februarie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central (vol. I, f.d. 229, 230-231).

În conformitate cu art. 241 alin. (2) și (5) din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin.(5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărârii se evidențiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

În corespundere cu art. 390 alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Prin intermediul acestor articole de procedură, instanța de recurs învederează că hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, descriptivă, motivare și dispozitiv. În motivare instanța face o analiză a motivelor de fapt și de drept, pe care își întemeiază soluția, care trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere, iar între dispozitiv și motivare trebuie să existe concordanță.

Din conținutul părții motivate a deciziei contestate, rezultă că instanța de apel a concluzionat că apelul declarat de către Gheorghe Jordan este neîntemeiat și urmează a fi respins. În schimb, în dispozitivul deciziei, Curtea de Apel Chișinău a decis să respingă apelul declarat de către Mihail Avram și să mențină hotărârea primei instanțe. De fapt, instanța de recurs reține că Mihail Avram nu a contestat cu apel hotărârea Judecătorei Strășeni, sediul Central.

Din această perspectivă, Colegiul constată că instanța de apel și-a expus superficial concluziile, deoarece motivarea nu corespunde cu partea dispozitivă a deciziei din 13 noiembrie 2018.

În plus, instanța de recurs atrage atenția că Curtea de Apel Chișinău în motivarea deciziei a indicat că „prima instanță întemeiat a respins acțiunea reclamantelor”. Mai mult, instanța ierarhic inferioară a constatat că „la materialele dosarului lipsesc înscrisurile invocate și se reconfirmă soluția instanței de fond privind respingerea cererii de chemare în judecată”.

Ulterior, instanța de apel a stabilit că prima instanță corect a determinat necesitatea admiterii pretenției reclamantului cu privire la obligarea de a nu crea obstacole, ceea ce, în opinia Colegiului, determină un caracter contradictoriu a constatărilor stipulate în partea motivată a deciziei sale.

Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile procedurale și de analiză deficitară a cererii de apel afectează calitatea și legalitatea hotărârii

judecătorești pronunțate în a doua instanță impuse de art. 239, art. 241 alin. (2) și (5) și 390 alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă. De asemenea, încălcările depistate nu se încadrează în limitele art. 249 alin. (2) din Codul de procedură civilă potrivit căruia instanța judecătorească corectează greșelile sau omisiunile din hotărâre care țin de nume, calitatea procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale.

În aceasta situație, instanța de recurs nu poate exercita controlul judiciar asupra deciziei pronunțate, iar, în urma verificării legalității, nu își poate crea o concluzie eficientă asupra poziției Curții de Apel Chișinău.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectivele omisiuni, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) și (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Gheorghe Jardan, reprezentat de avocatul Dorin Podlisanic.

Se casează decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Avram împotriva lui Gheorghe Jardan, intervenienți accesorii Vera Jardan, Primăria comunei Lozova și Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor în folosirea dreptului de proprietate, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să efectueze rectificările necesare în registrul bunurilor imobile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru